

VI ÄR ALLA VIKTIGA

Höredaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsåret 2022 – 2023

Reviderad 2022-08-17

Innehållsförteckning

Inledning	2
Lagar och förordningar	2
Grunduppgifter	3
Utvärdering och kartläggning	4
Planerade insatser läsåret 2022/2023	5
Främjande arbete	5
Förebyggande arbete	6
Rutiner för akuta situationer	7
Rutiner vid olika former av diskriminering och kränkande behandling	7
Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	9
Bilaga - Begrepp och definitioner	10

Inledning

Skolväsendet i Sverige ska vila på demokratins grund. En av demokratins pelare är tanken om alla människors lika värde. Detta värde ska finnas synligt i all vår verksamhet i och utanför klassrummet, det ska genomsyra vår organisation, våra strukturer och vårt bemötande.

I skolans uppdrag ligger att ha tydliga rutiner vid akuta händelser där individer utsätts, men vi behöver också arbeta främjande och förebyggande för att skapa trygga miljöer för alla våra elever oberoende av deras kön, könsuttryck eller identitet, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet, ålder eller funktionsnedsättning. Arbetet mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling är av stor betydelse för elevernas mående och är därför direkt kopplat till det förebyggande elevhälsoarbetet.

Lagar och förordningar

Arbetet mot diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567) medan arbetet mot kränkningar regleras i Skollagen (2010:800). Både lagstiftningarna kräver att det ska finnas ett strategiskt och långsiktigt arbete i verksamheterna.

Diskrimineringslag 2008:567

Enligt diskrimineringslagen ska varje skola ha aktiva åtgärder mot diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier. Skolan ska dokumentera sitt arbete med aktiva åtgärder genom att systematiskt undersöka, analysera, åtgärda och följa upp skolans arbete. Dessa aktiva åtgärder ska dokumenteras löpande genom hela året. Skolan ska även dokumentera hur samverkan med elever, personal och vårdnadshavare har skett (kap. 3, 1 §, 3 §, 18 §).

Skollagen 2010:800

Enligt skollagen ska det inom varje verksamhet bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Varje skola ska årligen upprätta en plan mot kränkande behandling. Planen ska redogöra hur skolan arbetar förebyggande och förhindrar så att ingen elev kränks. Den ska även innehålla en redogörelse för åtgärder från det föregående året och för det kommande året (kap. 6, 6 §, 8 §).

Skollagens olika kapitel som behandlar värdegrund, elevhälsa, systematiskt kvalitetsarbete, inflytande, trygghet och studiero är också relevant lagstiftning i arbetet att motverka diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Förenta Nationernas konvention om barns rättigheter

FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen) sätter barnets perspektiv i fokus. Den tar bland annat upp barnets rätt till inflytande utifrån mognad och om barns rätt att få göra sin röst hörd i frågor som berör barnet. Dessa rättigheter är utgångspunkten i skolans demokrati- och värdegrundsuppdrag.

Läroplanerna (Lgr22, Lgrsär22)

Läroplanen lyfter frågor kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i såväl skolans värdegrund och uppdrag, som i kursplanerna.

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motarbetas.

Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.

Behovet av kunskap om och diskussioner kring diskriminering, trakasserier och kränkningar och vad det kan betyda för individen och för samhället i stort, finns på olika sätt inskrivet i kursplanerna. Arbetet med barnrättskonventionen och de mänskliga rättigheterna återkommer t.ex. som en röd tråd från förskoleklass upp till gymnasiet.

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass, grundskola 1 – 6 och fritidshem.

Ansvarig för planen

Rektor, Niklas Ahnstedt, har det yttersta ansvaret för att det varje år upprättas en ny plan och att den tidigare utvärderas.

Vår vision

Höredaskolan **en** skola för alla. Den lilla skolan med stort hjärta.

Nyckelord i Höredaskolans värdegrundsarbete är: trygghet, glädje och studiero.

Planen gäller från 2022-08-17 **till** 2023-08-16.

Elevernas delaktighet

Eleverna deltar i uppföljning, kartläggning av skolans insatser/åtgärder och nuläge kontinuerligt under läsåret. De har fått möjlighet att svara på olika trivsel-/skolenkäter som genomförts under läsåret och vars resultat tas tillvara i planen. Genom skolsköterskans hälsosamtal (förskoleklass, årskurs 2, årskurs 4 och uppföljande samtal i årskurs 6), utvecklingssamtal, samt pedagogernas individuella arbete i klasserna med sina elever görs elevernas röster också hörda i likabehandlingsarbetet på skolan. På klassråd i slutet av läsåret deltar eleverna i utvärderingen och lämnar synpunkter och/eller förslag på eventuella åtgärder.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare görs delaktiga genom att pedagogerna eller annan personal informerar om planen och läsårets fokusområden på höstterminens föräldramöte och/eller via informationsbrev/veckobrev.

Personals delaktighet

Personal deltar i uppföljning, kartläggning av skolans insatser/ åtgärder och nuläge kontinuerligt under läsåret. Samtidig personal deltar vid utvärderingen av planen i slutet av läsåret.

Trygghetsteamet består av representanter från olika personalgrupper. Teamets deltagare deltar i uppföljningen och utvärderingen av planen i sina respektive arbetsgrupper, samt deltar i arbetet med trivselenkäterna/skolenkäten. Ny plan upprättas utifrån resultat av utvärderingen av föregående läsårs plan, samt utifrån resultat och analys av kartläggningen.

Förankring av planen

Eleverna tar del av planen med stöd av den PowerPoint som skolkuratorn tagit fram, samt informeras då om trygghetsteamet.

I början av läsåret informerar klasslärarna vårdnadshavare genom föräldramöte och/eller via till exempel veckobrev/informationsbrev om planen och läsårets fokusområden.

Personal uppdaterar sig angående planens innehåll vid skolstart. All pedagogisk personal och elevhälsan kommer att ha avsatt tid för att gemensamt diskutera den färdigställda planen.

Planen publiceras på Höredaskolans hemsida.

Trygghetsteamet läsåret 2022/2023

Josefine Kristiansson, representant förskoleklass – årskurs3

Emma Engström, representant fritidshem

Anna Färg, kurator

Niklas Ahnstedt, rektor

Utvärdering och kartläggning

Hur fjolårets plan har utvärderats och kartlagts

Personal i år F-6 och personal inom fritidsverksamheten har haft avsatt tid för uppföljning av planen, samt fått tillfälle att utvärdera likabehandlingsarbetet vid läsårets slut. Varje elev/klass utvärderade under maj 2022 fjolårets likabehandlingsarbete, med hjälp av frågor framställda av trygghetsteamet.

Eleverna har involverats i kartläggningen bland annat genom elevråd, klassråd, fritidsråd, genomförandet av enkäter, enkätsammanställningar, vardagliga samtal mellan elever och personal och utvecklingssamtal. Personal har involverats i kartläggningen genom klass-/fritidsråd, enkätsammanställningar, vardagssamtal med elever, utvecklingssamtal, föräldrakontakter vid behov, elevhälsan, diskussion på arbetslagsträffar och arbetslagskonferenser, observationer vid rasttillsyn och pedagogiska måltider, föräldramöten, trygghetsteamet, elevrådsprotokoll, enkäter, tillbuds- och händelserapporter.

Sammanställning - Resultat av utvärdering och kartläggning av fjolårets plan

Höredaskolan arbetar dagligen med skolans värdegrund, att främja likabehandling. Samtal har återkommande förts i våra verksamheter om kamratskap och relationer, samt att respektera varandra och våra olikheter. Pedagogerna i de olika verksamheterna har arbetat olika mycket med värderingsövningar, sammanhållning i klasserna och grupperna, samt att få de nya eleverna som börjat på skolan att känna sig välkomna.

De mål och insatser som sattes upp vid läsårsstart 2021/2022 för att främja likabehandling och förebygga diskriminering har genomförts i den mån det har gått under en pågående pandemi. Till viss del påverkades flertalet av skolans gemensamma aktiviteter där elever tidigare år har blandats över årskurserna. De flesta av dessa aktiviteter har kunnat genomföras utomhus och då utifrån de restriktioner som varit rådande under aktuellt tillfälle.

Skolan har kontinuerligt sett över rastvaktsschemat och personal har under pandemin fått täcka för varandra för att ha bemannade raster. Periodvis har rastvakterna fått stå stationerade vid till exempel fotbollsplan eller kulgropen då eleverna behövt en del stöttning kring regler etc.

Flertalet konflikter har uppstått på fotbollsplanen mellan och inom klasser. För att motverka ytterligare konflikter beslutade skolan att införa ett spelstopp för alla elever tills ett gemensamt möte med representanter från varje årskurs kunde träffas för att komma överens om regler. Efter att regler upprättades tillsammans med elever och personal har konflikterna minskat på fotbollsplan.

Det som framkommit från utvärderingarna av läsåret 2021/2022 är att vi, både elever och personal, behöver arbeta aktivt med att alla på vår skola ska känna sig trygga under skoldagen och trivas både i skolan, i sina klasser och på fritidshemmet. Vidare är målet att alla elever ska känna sig trygga med oss vuxna på skolan och känna att de blir lyssnade på. Vi behöver främja ett tryggt, tillitsfullt och inkluderande klimat på skolan, där vi alla visar respekt och har ett gott bemötande mot varandra.

Vid kartläggning och utvärdering framkom att det finns ett växande problem på skolan kring elevernas språkbruk och attityd mot andra under skoldagen. Några av skolans elever har en oacceptabel jargong gentemot varandra och könsord, svordomar, samt knuffar förekommer. Skolan kommer fortsatt arbeta för trevligare språkbruk och attityd mellan eleverna. Personal försöker att få en lugnare miljö genom att aktivt uppmärksamma elever och ha nolltolerans mot icke önskvärdt språk, beteende samt skojbråk. Skolan behöver arbeta aktivt för att kunna nå målet att alla ska vara respektfulla mot varandra, både elever och personal. Vidare framkommer i kartläggningen att arbetsmiljön behöver förbättras, vad gäller arbetsro/studiero.

Skolan behöver fortsätta utveckla arbetet med att involvera alla elever efter deras ålder och mognad, både i skolan och på fritidshemmet.

Skolan ska fortsatt formulera tydliga mål och konkreta åtgärder så att de går att genomföra och utvärdera.

Under läsåret som varit har flertalet personal slutat på Höredaskolan, vilket har lett till oro bland både elever, vårdnadshavare och personal. Skolan behöver under kommande läsår arbeta aktivt för att behålla och få en vi-känsla på skolan mellan elever, personal och vårdnadshavare. Vidare behöver skolan bygga upp förtroendefulla relationer mellan personal – elever och personal – vårdnadshavare.

Uppföljning/utvärdering sker kontinuerligt under läsåret och läggs in i kalendarier.

Årets plan ska utvärderas senast 2023-06-22.

Hur årets plan ska utvärderas

Trivselenkäter i olika former går igenom och sammanställs allt eftersom.

Elever utvärderar kontinuerligt de insatser som görs i verksamheten genom bland annat klass-, fritids- och elevråd, både muntligt och skriftligt. Vid de tillfällena kan eleverna även ge förslag om förändringar och åtgärder.

Personal har fortlöpande gemensamma diskussioner kring elevernas bästa. Samtliga pedagoger och resurspersoner utvärderar årets plan utifrån trygghetsteamets frågeställningar. I samband med utvärderingen påbörjas arbetet med att skriva ner behov/mål för kommande läsårs likabehandlingsarbete. Respektive arbetslag ansvarar för att formulera målen tillsammans. Rektor tar del av utvärderingarna och ansvarar för att godkänna arbetslagens förslag på målområde för kommande läsårs.

Inkomna anmälningar om olika former av diskriminering och kränkande behandling går igenom av rektor och skolkurator. Övriga ärenden går igenom av skolans trygghetsteam.

Planerade insatser läsåret 2022/2023

Främjande arbete

Målet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all personal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Arbetet syftar till att förstärka respekten för allas lika värde och omfattar alla diskrimineringsgrunderna. Arbetet riktas mot alla och är en naturlig del i det vardagliga arbetet.

Mål: Öka relationerna mellan personal och elever.

Skolan behöver under kommande läsårs arbeta aktivt för att behålla och få en vi-känsla, goda relationer och god lärmiljö på skolan. All personal arbetar utifrån principen allas lika värde och för att ett demokratiskt förhållningssätt genomsyrar vår undervisning.

Personalen arbetar för att *skapa relation med eleverna*, detta för att främja trygghet och trivsel.

All personal samt alla elever arbetar under läsåret 2022/2023 med att genom undervisning, samtal och reflektion öka sin förståelse för *allas lika värde, rättigheter och möjligheter. Barnkonventionen.*

Skolan deltar i Rädda Barnens ”*Stopp! Min kropp!-vecka för barns rätt till trygghet*”.

Återkommande diskussioner om *etik, moral, demokrati och jämställdhet* genomförs i skolans olika ämnen.

Genomföra och planera gemensambetsdagar/aktiviteter klassvis, stadiesvis eller för hela skolan för att främja relationer inom och över klassgränserna, samt på lång sikt verka för en tryggare miljö i skolan.

- Exempelvis som Friluftsdagen i Östra Näs och Skoljoggen.
- Fadderverksamheten fortsätter t.o.m. årskurs 6.
- En gång per termin arrangerar Trygghetsteamet Likabehandlingsdagar/tillfällen.

Fortsätta arbetet med att involvera eleverna i olika rastaktiviteter på skolan.

- Trivselseamet, (elevrepresentanter från årkurs 4 – 6), anordnar och håller i en rastaktivitet under en rast i veckan med stöd av skolkurator.
- Att en årskurs och/eller elever på mellanstadiet ordnar rastlappar med förslag på rastlekar som inte kräver någon lekledare.

Ansvarig: Samtlig personal.

Datum när det ska vara klart: Arbetet pågår under hela läsåret.

Mål: Planen ska vara ett levande verktyg.

Skolans rutiner, främjande insatser och förebyggande arbete behöver kontinuerligt tas upp inom personalgruppen. Detta för att planen ska hållas aktiv. All personal tar eget ansvar för att ta till sig informationen som planen ger och arbeta aktivt utefter den.

Elevers delaktighet i planen behöver förankras. Klass-, fritids- och elevråd behöver vidareutvecklas. Trygghet och trivsel är stående punkter som ska diskuteras.

Årshjul upprättas med aktuella datum och aktiviteter, samt knyts samman med klass- och elevrådsteam.

Skolkurator presenterar planen i alla årskurser på skolan. Skolkuratoren upprättar olika åldersanpassade PowerPoints för att på så sätt förankra och sprida innehållet i "Höredaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling" till alla elever på skolan.

Skolan arbetar med jämställdhet och normkritiska frågor som skolkuratoren och trygghetsteamet har förberett till årskurserna. Arbetet sker månadsvis och med olika teman som är kopplade till en eller flera diskrimineringsgrunder. Detta för att ytterligare lyfta och belysa de normer som finns i vardagen och samhället, samt öka vår medvetenhet. Personal och elever undersöker och reflekterar tillsammans över de läromedel som skolan använder, samt de fördomar och stereotyper föreställningar som råder.

Utveckla arbetet med skolans olika enkäter. Frågorna i Höredaskolans Trivselenkät behöver ses över och revideras. Fritidshemmet behöver under läsåret upprätta och genomföra en trivselenkät bland barnen på fritids. Elever och personal på skolan och fritids går igenom aktuella enkätsammansättningar och arbetar med att ta fram mål för att få till förändringar till det bättre.

Kartläggning av trygga och otrygga platser inomhus och utomhus behöver förtydligas, samt behöver hela skolan och varje enskild klass/grupp få ta del av sammansättningen av de otrygga platserna. Detta för att eleverna ska kunna ha möjlighet att ge förslag på hur vi tillsammans kan få fler att känna sig trygga på de otrygga platserna. Elevernas förslag och synpunkter sammansätts och förs vidare till elevrådet.

Dokumentationsmall för uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsarbete och arbete mot diskriminering och kränkande behandling upprättas. Kontinuerliga uppföljningar/dokumentation planeras in i skolans kalendarium och genomförs löpande under läsåret. Vid dessa tillfällen har personal möjlighet att tipsa varandra om olika material och/eller arbetssätt.

Förebyggande arbete

Förebyggande - ta bort hinder i förväg när skolan vet eller tror att det finns anledning till det. I skolans förebyggande arbete ingår att regelbundet kartlägga elevernas trygghet och trivsel. Syftet med det förebyggande arbetet är att identifiera och avvärja risker för olika former av diskriminering och kränkande behandling. Skolans konkreta mål och åtgärder som tagits fram är utifrån analys av kartläggning och utvärdering:

Trevligare språkbruk och attityd mot varandra på raster, under skoldag och fritidstid.

Fortgående samtal sker bland elever och personal om hur vi kommunicerar med varandra och vilka attityder som är okej, så att alla förstår och känner sig inkluderade. Ansvarig: All personal. Uppföljning och utvärdering sker kontinuerligt.

All personal *uppmärksammar* elever och *har nolltolerans* mot icke önskvärt språk, beteende samt skojbråk. Ansvar: All personal på skolan. Utvärdering sker kontinuerligt.

Sociogram utförs en gång per läsår, samt vid behov. Detta för att upptäcka eventuella grupperingar, positiva och negativa konstellationer och utanförskap. Ansvarig: Pedagoger, Trygghetsteam. Utvärdering sker i direkt anslutning.

Eleverna ska vara involverade i frågor som rör dem utifrån deras ålder och mognad.

Pedagogerna avsätter bland annat *tid för att klass- och fritidsråd* ska genomföras. Detta för att eleverna ska kunna diskutera frågor som är viktiga och aktuella för dem. På så sätt får eleverna regelbundet möjlighet att träna på de demokratiska principerna med mera. Ansvarig: Pedagoger. Utvärderas kontinuerligt under läsåret.

Klassråds- och elevrådsteam till läsåret upprättas, samt *förslag på dagordning*. *Trygghet och trivsel är stående punkter* som ska diskuteras. Klassrådets tema är kopplade till elevrådets tema, samt till årshjulet för Höredaskolans trygghetsarbete. Ansvarig: Rektor och skolkurator. Pedagogerna ansvarar för att genomföra klassråden. Utvärderas kontinuerligt under läsåret.

Elevråd planeras in i kalendariet. Rektor ansvarar för att kalla till elevråd, samt upprättande av dagordning. Mötena protokollförs och läggs ut på Teams. Ansvarig: Rektor. Utvärderas i juni.

Alla elever ska ha möjlighet till stimulerande raster och då få testa olika aktiviteter.

Utveckla (organiserade) rastaktiviteter. Alla elever ska få ta del av de planerade rastaktiviteterna som fritidsverksamheten ska anordna. Ansvarig: Fritidshemspersonal, rektor. Utvärdering sker på klass- och elevråd.

Trygghet och studiero

En arbetsmiljö som präglas av studiero, likabehandling och frihet från kränkningar.

- Personal och elever arbetar för att ta ett gemensamt ansvar kring klassens studiero.
- Skolan arbetar aktivt med upprättade Ordningsregler, samt de klass/Trivseregler som respektive klass upprättat alternativt fritidshem.
- Pedagoger reflekterar över deras ledarskap i klassrum/avdelning för att kunna arbeta med att förändra till det bättre.
- All personal reflekterar över vad den själv kan förändra och göra annorlunda för att bidra till ökad studiero/arbetsro i aktuell klass.

Pedagog upprätthåller studiero.

- Personal ingriper vid nedsättande uttryck mellan elever, negativa kommentarer, suckar, blickar etc.
- Pedagog/personal ser till att eleverna kan utföra sina arbetsuppgifter utan att störas av sina kamrater.

Pedagog anpassar undervisning till situation

- Pedagog varierar arbetssätt för att öka motivation hos eleverna.
- Pedagog ändrar arbetsform för att skapa studiero.

Pedagogen genomför en välstrukturerad lektion

- Pedagog/personal ser till att övergången mellan planerade aktiviteter genomförs utan att ordningen störs.

Pedagoger som arbetar på lågstadiet utbildas under läsåret i modellen PAX

- Genom utbildningen får pedagogerna olika verktyg som syftar till att skapa ett klassrum präglat av lugn, trygghet, glädje och studiero.

Ansvar: Pedagoger och övrig personal på skolan. Utvärdering sker kontinuerligt.

Datum när det ska vara klart: Arbetet pågår under hela läsåret.

Rutiner för akuta situationer

Policy

Inom Höredaskolans verksamhet ska det råda nolltolerans mot alla former av diskriminering, exempelvis trakasserier och sexuella trakasserier, och kränkande behandling.

På Höredaskolan ansvarar all personal för alla elevers trygghet och trivsel. Skolpersonal ska aktivt motarbeta de tendenser till kränkande behandling som uppstår inom verksamheten så fort som möjligt. Personal som upptäcker pågående kränkningar/ trakasserier skall genast ingripa i den akuta situationen för att markera att skolan inte accepterar beteendet.

Skolan ansvarar för att utreda kränkningar som sker på skolan eller i anslutning till skolan. Kränkningar som sker på sociala medier och som har samband med skolans verksamhet utreds av skolan.

Rutiner vid olika former av diskriminering och kränkande behandling

Anmäla: All personal inom Höredaskolans verksamhet som får *kännedom* om att en elev/personal har upplevt eller upplever sig utsatt för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten, är *skyldiga att anmäla detta till rektorn*. Rektorn är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudman. Rektor ansvarar för att utredning görs och åtgärder vidtas.

Utreda: Skyldigheten att *utreda* uppstår så snart någon i personalen får vetskap om att en elev upplever sig utsatt. Det krävs alltså inga bevis för den påstådda händelsen för att påbörja en utredning. Det är den enskilda elevens upplevelse av det inträffade som är utgångspunkter för utredningen. Börja med att prata med de berörda så snart det är möjligt.

Åtgärda och stoppa: *Syftet* med att utreda är att få tillräckligt med information och kunskap om situationen, så att den ansvariga för verksamheten kan bedöma vilka *åtgärder* som måste genomföras för att få diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling att upphöra. Åtgärder kan vara allt från samtal till disciplinära åtgärder.

Följa upp och utvärdera åtgärderna: *Uppföljning* sker vid all form av kränkande behandling för att försäkra sig om att kränkningarna/ trakasserier har upphört. Uppföljande samtal sker efter 1–2 veckor. Vid uppföljning *utvärderas* även de åtgärder som har satts in och om ev. ytterligare åtgärder behöver vidtas.

Dokumentera: I Eksjö kommun använder man verktyget **Draftit** för att förenkla arbetet med kränkande behandlingar. I verktyget *dokumenteras* anmälningar, utredningar, åtgärder samt uppföljningen av ärendena. Allt detta görs i linje med GDPR. Verktyget håller också koll på statistik vilket förenklar kartläggningen. Genom dokumentation kan skolan även upptäcka om de inträffade trakasserier/kränkningarna är del av ett större problem i verksamheten som kräver mer omfattande insatser.

Rutin för när en elev upplever sig utsatt för kränkning av annan elev.

Vid misstanke om trakasserier/kränkande behandling mellan elever vidtas följande åtgärder:

1. Berörd personal anmäler till rektor, via systemet Draftit, samt informerar ansvarig pedagog/klasslärare. *I varje situation avgör berörd personal och rektor vem som har ansvar för utredning.*
2. Berörd personal på skolan ansvarar för att samtal förs med samtliga berörda elever.
  - a. Det första samtalet genomförs med den elev som uppges ha blivit eller upplever sig ha blivit utsatt så snart som möjligt.
  - b. Utifrån vad som har framkommit i samtalet med eleven, hålls sedan samtal med den/de elever som kan ha utfört kränkningen för att klargöra vad som har hänt.
  - c. Vid behov samlas även information in från andra elever och personal.
  - d. Dokumentera samtalen i aktuellt ärende i systemet Draftit och/eller lägg till som bilaga.
  - e. Vid behov kontakta vårdnadshavare.
  - f. Vid behov upprättas tillbudsrapport i ”STELLA”.
3. Åtgärder sätts in och dokumenteras i det aktuella ärendet i systemet Draftit.
4. Uppföljning sker inom 1–2 veckor och dokumenteras i det aktuella ärendet i systemet Draftit.
  - a. Utvärdering av åtgärder.
  - b. Beslut tas om ärendet ska avslutas eller lämnas vidare till trygghetsteamet/kuratorn.

Vid allvarlig form av trakasserier/kränkande behandling kallar rektorn elev, vårdnadshavare och berörd personal till elevkonferens.

Om kränkningarna eller trakasserier inte upphört: kallas de elever som utsätter tillsammans med vårdnadshavare till skolan av rektor/skolkurator för samtal, Elevkonferens. En handlingsplan upprättas för att komma till rätta med den rådande situationen. Samtalet dokumenteras och läggs in i skolans journalsystem, Prorenata.

Åtgärder för att förbinda fortsatta trakasserier, sexuella trakasserier och/eller kränkande behandling som utförs av elever: bör grundas på utredningen i det enskilda fallet. Skolans åtgärder behöver riktas till både den elev som blivit utsatt och till den/dem som har utövat trakasserier och/eller kränkningarna.

I varje enskilt fall bör det bedömas om skolan behöver vidta ytterligare åtgärder, till exempel kontakt med andra myndigheter så som socialtjänst eller polis.

Skolan bör också överväga om åtgärder behöver vidtas även på grupp- och verksamhetsnivå dvs. trakasserier/kränkningarna i det enskilda elevärendet kan vara en del av ett större/bredare sammanhang som råder på skolan.

Rutin för när en elev upplever sig utsatt för någon form av diskriminering eller kränkning av personal.

1. Berörd personal anmäler till rektor, via systemet Draftit, samma dag som det aktualiserats.
2. Rektor ansvarar för att utreda, dokumentera, åtgärda samt följa upp. Huvudmannen informeras och ev. kontakt tas med personalavdelningen.
3. Rektor har enskilda samtal med utsatt person och utsättande person.

Rutin för när en personal upplever sig utsatt för trakasserier eller kränkning av elev.

1. Berörd personal anmäler till rektor, via systemet STELLA, samma dag som det aktualiserats.
2. Rektor ansvarar för att utreda, dokumentera, åtgärda samt följa upp. Huvudmannen informeras och ev. kontakt tas med personalavdelningen.
3. Rektor har enskilda samtal med utsatt person och utsättande person.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Skolan undersöker regelbundet om det finns elever som är utsatta för någon form av diskriminering, trakasserier som sexuella trakasserier, och kränkande behandling genom bland annat

- rastvärdar (personal med gula västar) utomhus som cirkulerar bland eleverna och är aktiva, för att förebygga att det sker kränkningar eller trakasserier utomhus, samt öka tryggheten bland eleverna.
- vardagssamtal med eleverna.
- klass-, fritids- och elevråd.
- skolenkät årskurs 5, Skolinspektionen granskar varje läsår skolverksamheten i landet, målet är att bidra till att alla barn får lika god utbildning i en trygg miljö. Enkäten genomförs på alla skolor i hela Sverige. Även föräldrar och pedagoger för elever i förskoleklass och i årskurs 5 har möjlighet att svara på enkäten.
- varje år svarar årskurs 3 – 6 på den kommunala skolenkäten.
- Förskoleklass – årskurs 2 svarar på en förenklad version av den kommunala skolenkäten (från och med läsåret 2022/2023).
- fritidshemmets trivselenkät (från och med läsåret 2022/2023),
- kartläggning av trygga och otrygga platser inom- och utomhus.
- sociogram en gång per läsår (från och med läsåret 2022/2023) och vid behov.
- utvecklingssamtal.
- lyssnar på föräldrars signaler.
- elevärenden tas upp vid behov.
- återkommande diskussioner på arbetslagskonferenser och arbetsplatsträffar om skolans nuläge.
- trygghetsteamet träffas tillsammans med skolkurator regelbundet.
- elevhälsan.
- skolfrånvaro ses över kontinuerligt av både ansvarspedagog och skolkurator.
- skolsköterskan har planerade hälsosamtal i förskoleklass, årskurs 2, 4, samt ett uppföljande samtal i årskurs 6.
- till viss del finns en vuxen med i omklädningsrummen före och efter idrott.
- skolan engagerar sig i vad som händer mellan eleverna utanför skolan, till exempel om det förekommer kränkande behandling via sms eller internet.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Om du som förälder misstänker att ditt eller andras barn är utsatt för kränkningar eller mobbning bör du ta kontakt med skolan omgående. Tillsammans kan vi få till stånd en positiv förändring av ditt eller andra barns situation.

All personal ansvarar för att händelser där elever anser sig ha upplevt diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska dokumenteras och skyndsamt (samma dag) anmälas till rektor.

Ansvarsförhållande

Rektor är ytterst ansvarig. All personal ansvarar för att föra relevant information vidare till berörda.

Om åtgärderna inte upplevs tillräckliga för elev och vårdnadshavare kan man vända sig till barn- och utbildningssektorns administrativa enhet med ett klagomål. [Klagomål på förskola och skola - Eksjö kommun \(eksjo.se\)](https://www.eksjo.se). Om ni inte heller här får det stöd du/ni anser att ni har rätt till kan ni gå vidare till Barn- och elevombudet (<https://beo.skolinspektionen.se>) eller Diskrimineringsombudsmannen (www.do.se)

Bilaga - Begrepp och definitioner

Här följer en förklaring av de olika begreppen som används i skolans likabehandlingsplan.

Kön – gäller både biologiska skillnader mellan pojkar och flickor och en persons självupplevda könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck – avser personer med könsidentitet eller könsuttryck som hela tiden eller periodvis skiljer sig från könsnormen i form av kläder, kroppsspråk m.m. till exempel transvestiter eller intersexuella.

Sexuell läggning – avser homo-, bi- eller heterosexuell läggning.

Etnisk tillhörighet – avser hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung eller annat liknande förhållande. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning – avser religionsfrihet, både i fråga om religion eller annan religiös åskådning till exempel ateism.

Funktionsnedsättning – avser varaktiga fysiska, psykiska eller intellektuella begränsningar av en elevs funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. En funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som tex allergier, dyslexi, hörsel- och synskador, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar med mera.

Ålder – avser alla som upplever sig särbehandlade utifrån sin ålder. Det är tillåtet att särbehandla av skäl som har samband med ålder i vissa fall till exempel indelning i grupper i skolan.

Kränkning är ett paraplybegrepp där mobbning, trakasserier och övrig kränkande behandling ingår. Här ryms alla typer av dålig behandling som gör att någon känner sig ledsen, sårad och mindre värd.

Kränkande behandling är det ord som används för att i lag förbjuda kränkningar som inte har samband med diskrimineringsgrunderna. Kränkande behandling definieras som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiska handlingar som slag, sparkar och knuffar, men kan också bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling kan också förekomma på internet, till exempel på sociala medier.

Mobbning är upprepade kränkningar mot en person under en viss tid. Den som är utsatt riskerar att hamna i ett underläge och har svårt att försvara sig. Enstaka bråk och konflikt är inte mobbning.
(Begreppet mobbning finns inte i skollagen, men ordet brukar användas i dagligt tal om en elev blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen. Kränkande behandling kan vara något som bara händer en gång. Kränkande behandling är alltså ett bredare begrepp, som kan innefatta mobbning men även andra kränkande beteenden.)

Diskriminering är när en vuxen i skolan, till exempel en lärare, missgynnar eller behandlar en elev sämre än andra och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna; kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Det räcker med en händelse för att någon ska göra sig skyldig till trakasserier. Trakasserier kan vara att ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar, med koppling till diskrimineringsgrunderna. Det kan exempelvis handla om skällsord eller utfrysning. Det är trakasserier även när ett barn eller en elev kränks p.g.a. en förälders sexuella läggning, funktionsnedsättning med mera.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell art som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier kan handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt, förslag eller bilder som är sexuellt anspelande och som upplevs som kränkande för personen. Det kan även handla om en sexuell jargong.

Bristande tillgänglighet (en form av diskriminering) är när en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att verksamheten inte genomfört åtgärder som möjliggör för personen att komma i en jämförbar situation med personer utan funktionsnedsättning.

Källor:

Skollagen 2010:800, kap. 6, 1–10§, SFS 2022:940

Diskrimineringslagen 2008:567, kap. 1, 4–5§

Skolverket: [Kränkande behandling, mobbning och diskriminering - Skolverket](#)